

holde en Fristelse for den, der er i Minoritet, til at stræbe efter at komme i Majoritet og paa mange Maader kunne føre til mindre heldige Resultater. Jeg skal imidlertid ikke indlade mig nærmere paa at undersøge, hvilke ubehagelige Konsekvenser en saadan Uenighed kunde indeholde Spiren til, men vi maa paa den anden Side ikke lufte Vinen for, at saadan en Mulighed kan indtræffe, selv om den ligger fjærnt og maasse ikke vil komme til Virkelighed. Det er, mine Herrer, efter min Overbevisning aldeles nødvendigt, at Regjeringsmagten og Regjeringens Chef i alle Tilfælde, baade ordinære og ekstraordinære, maa være een, og at der maa være Enhed, især naar der skal handles i vanskelige Tilfælde. Selv i Republikker udnævner man derfor ikke 3 eller flere Præsidenter, men kun een, og den samme Følelse, som under republikanske Statsformer leder til at holde sig til Een, bør ogsaa være bestemmende for os ved denne Leilighed. Jeg kommer nu endelig til, hvad der maasse er det Vigtigste, nemlig til Valget, og da vil det næppe kunne misfendes, at er der Vanskelighed ved at finde en Mand, der er istand til at udfylde det umaadelig ansvarfulde Kald at være Rigsforstander, — det er maasse endnu vanskeligere, end at være virkelig Souveræen, — hvormeget vanskeligere maa det saa ikke være at finde 3 og at saa 3 valgte, selv om Saadanne virkelig findes i Landet. Lad os ikke glemme, hvorledes Forholdene i Gjærning og i Livet stille sig. Det er i Rigsdagsalen, at Valget skal foregaa. Er der kun Tale om Valg af een Rigsforstander, saa vil Følelsen af det umaadelige Ansvar, der hviler paa denne Mand, staa nærmere for Alle, og denne Følelse vil netop bevirke, at ogsaa Følelsen af Ansvaret for os ved Valget vil være saameget stærkere, saa at vi sætte alle mindre, smaalige Hensyn tilside og forenes om at vælge den Bedste og Dygtigste, der kan findes. Er der derimod 3 eller flere, der skulle vælges, ja saa vil ogsaa Ansvarfølelsen blive saameget mindre, netop fordi Byrden skal bæres af 3, og Ansvaret ved Valget vil i saa Tilfælde ogsaa forekomme os mindre; man vil trøste sig med, at ere de ikke Alle lige dygtige, saa vil det gjøre mindre

til Sagen, fordi de ere flere, og Følgen vil lettelig blive, at man gaar paa Akkord med hinanden, og at ikke de 3 Dygtigste blive valgte, men derimod de Tre, der ere behageligst for Partiernes. Alt dette, mine Herrer, er farligt, og derfor bør vi nu, medens det er Tid, gjøre, hvad vi kunne, for at undgaa dette, og det gjør man ved at følge det første Hovedforslag, som jeg har tilladt mig at stille, og som jeg derfor skal anbefale. Jeg kommer nu til mit andet Hovedforslag, men det bliver jeg lettere færdig med. I § 2 hedder det: „Er der Grund til at frygte, at Thronfølgeren ved Kongens Død vil være umyndig eller af anden Aarsag ude af Stand til strax at tiltræde Regjeringen, træffes der paa Forslag af Kongen ved Lov Bestemmelse om Regjeringens Førelse ved en Rigsforstander eller et Rigsforstanderskab. Dør Kongen, uden at saadan Bestemmelse er truffen, sammenkalder Statsraadet uforsøpt Rigsdagen, som i en forenet Samling vælger en Rigsforstander eller et Rigsforstanderskab.“ Der siges altsaa, at der ved Lov i de i Paragrafen omhandlede Tilfælde skal træffes Bestemmelse om Rigsforstanderskab, og at kun Kongen har Initiativet til denne Lov. Jeg har, mine Herrer, for mit Vedkommende Intet imod Realiteten af denne Bestemmelse; den kan være meget rigtig, men jeg tror, at Bestemmelsen, som den her staar, ikke vil stemme ret med vor Grundlov. Naar de Herrer ville tage Grundloven frem, saa ville De se, at § 23 giver Kongen fuldt Initiativ til alle Love, idet der bestemmes, at Kongen kan for Rigsdagen lade fremsætte Forslag til Love og andre Beslutninger, altsaa fremsætte Forslag til enhver Art af Love uden Indskrænkning. Den samme Ret gives i § 44 Rigsdagens Medlemmer. Rigsdagens Medlemmer have altsaa ifølge § 44 fuldkomment ubegrændset Initiativ til enhver Art af Love, men nu skaber § 2 her en ny Art af Love, til hvilke kun Kongen har Initiativ, og til hvilke Rigsdagens Medlemmer mangle dette. Hvis derfor denne Bestemmelse netop i den foreliggende Form var rigtig og nødvendig, da maatte Lovudkastet vistnok undergives den mere omstændelige Behandling, der er foreskrevet, naar man skal vedtage en Lov, der forandrer Grundloven;